

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

In preajma sinodului.

Ne mai despart câteva zile de ziua cea destinată pentru întrunirea reprezentanților legali ai bisericii noastre în sesiunea ordinară a sinodului nostru archidieceșan.

Lucrări de epocală importanță așteptă rezolvirea lor, proiecte afund tăietore în viața noastră bisericească se vor pune pe masa biroului și aleșii bisericii au ocaziunea să compenseze și judece cu mintea lor luminată, încât acele corăspund spiritului timpului, împrejurărilor schimbate și în genere dacă punerea lor în practică are să fie pentru biserica și credincioșii ei de folos.

Dat fiind, că cunoaștem parte mare din raporte, în sesiunea actuală se vor pune baze la lucrări ulterioare pe zeci și sute de ani următori, și pe aceste baze edificiul nostru cultural-național va avea să se desvôle și să aducă la vreme rōde binecuvântate din neam în neam.

În permanență a lucrat un an întreg ancheta esmisă la plecatul sinodului archidieceșan sub presiunea înalt Preasfințitului nostru Domn arhiepiscop, compusă din domnii Dr. Il. Pușcariu, Parteniu Cosma, Leontiu Simonescu, Ioan Papiu, Z. Boiu, Dr. Barcianu, N. Ivan și Dr. Elie Cristea, pentru a duce la bun sfârșit cestiunea *zidirii catedralei*, și combinând experiența îndelungată a frunțașilor din generația de oțel, cu gustul elementelor mai tinere, sperăm că cestiunea aceasta a aflat cea mai norocoasă rezolvire, putând consistoriul prezenta un plan definitiv pentru zidirea catedralei, cu o preliminar de spese detaiat și cu o descriere amănunțită a tuturor părților, din cari are să răsară Sionul nostru, locul de închinare pentru toți ortodocșii din provincia noastră metropolitană, locul de mândrie pentru cei ce ținem cu atâta dragoste la biserică și la așezăminte ale ei, locul de întâlnire al celor-ce ca apostoli dela margini au să povăduiescă evanghelia, spre mărirea lui Dumnezeu și învierea noastră culturală și națională prin legăturile cele strinse de biserică.

În permanență a lucrat altă comisiune instituită pentru schimbarea regulamentului afacerilor interne ale consistoriului, compusă din domnii Parteniu Cosma, Nicolae Ivan și Dr. Elie Cristea. Cadrele înguste pentru timpul dela 1884, când s'a creat regulamentul, nu mai corăspund actualelor stări de lucruri, cu îngrămădire mare de muncă mai ales în afacerile dela cassa archidieceșană și dela Epitropie.

Prin noul regulament se institue și personalul indispensabil pentru ca afacerile să fie puse în cursul lor normal, și atâră acum nu atât dela regulament, cât mai mult dela persoanele puse în serviciul bisericii, ca împărțind munca fie care se și facă datoria, punând partea cea mai bună a sufletului seu pentru promovarea cauzelor sante ale bisericii.

Cum însă s'au ridicat și plângeri, mai ales în ce privește compunerea cam complicată a socotelor, aceeași comisiune a lucrat la mandatul sinodului archidieceșan din 1898 un proiect de regulament despre administrarea averilor bisericesci din archidieceșă, făcând înlesniri

esențiale la compunerea socotelor, și dacă acest proiect va primi sancțiunea sinodului archidieceșan, și acest inconvenient este delăturat și nu vor mai pute omienii să acopere cu scuse neînaintarea socotelor bisericesci.

O dorință veche a preoțimei archidieceșane s'a împlinit la anul 1891, când sinodul archidieceșan a decis crearea unui fond de pensii pentru preoțimea archidieceșană. Era lucru firesc, că la început nu puteam lua prea mari angajamente, aci nu știam și nu puteam ști, neavând experiențele de lipsă, cum se vor sci achita membrii de datorințele lor.

După experiențele făcute timp de 10 ani, după resursele contemplate pentru alimentarea fondului azi cu un capital de 320.000 corone, credem că putem face un pas mai spre bine.

Comisiunea compusă din domnii Parteniu Cosma, Mateiu Voileanu, N. Ivan, Dr. Lemény și Dr. Cristea a ținut cont de toate împrejurările și a creșut că acum putem asigura și pensii mai mari pe seama membrilor, și în schimb putem pretinde și cuotisațiuni anuale și taxe fundamentale mai urcate.

De altă parte putem face ușurință comunei noastre bisericesci, mai ales acelor comune, cari au prea puține isvōre de venit și nu sunt în stare să acopere toate trebuințele lor.

Luând de basă cualificația membrilor, luând pentru cei cu salarii în combinațiune și cuincuenaliile, dăm totodată posibilitatea și celor obosiți de muncă, ca să se retragă cu cinste și se și caute de odihnă, ca să putem premenici puteri noue de lucru statul celor dela conducerea din centru, o cestiune astăzi ardetore pentru funcționarea regulată a organismului central și pentru accelerarea agendului îngrămădite.

După-ce însă la 1868 — când s'au sistemat salariile asessorilor, profesorilor și funcționarilor din centru erau alte timpuri, alte mijloce de traiu, alte prețuri pentru locuințe, venind fondurile archidieceșane în poziție de a pute face față trebuințelor celor mai ardetore, consistoriul a creșut că e timpul să prezenteze și în direcțiunea aceasta propuneri de îmbunătățire, se înțelege, că fără de a produce perpleșități budgetare și fără a lua angajamente, cari nu le-ar pute suporta fondurile.

Știm și suntem convinși că funcționarii pe cari îi privește cestiunea, nu sunt toți mulțămiți.

Concedem chiar, că îmbunătățiri mai mari trebuia să se facă, însă în prima linie s'a ținut samă de fondurile archidieceșane și s'a aflat, că o îngreunare mai mare ar pute eventual să aibă consecuințe și neplăcute și de aceea s'a făcut puțin, dar' acel puțin are să fie sigur, și de durată.

În urma urmelor ne-au mai condus și acele vederi, că toți cei-ce suntem în serviciul bisericii, suntem datori să aducem și unele jertfe și acele nu le putem cere dela cei din afară, dacă vom premerge cu exemplul reu la centru, căutând să satisfacem numai trebuințelor noastre.

Ar mai încape discuțiune și față de prestațiunile unora — dar' deocamdată acele nu vin în cercul nostru de combinare, pentru că nu e permis să faci cestiuni personale, când e vorba

de a pune o lucrare în sistem, și a-i da forma cuvenită.

Afară de aceste cestiuni mari este încă din anul 1890 o cestiune în studiu — cestiunea înființării unui fond pentru asigurarea edificiilor bisericesci contra focului.

Încă anul trecut consistoriul a prezentat un proiect de statute, care s'a și împărțit între membrii sinodului.

Nu s'au votat statutele, sub cuvânt că era timpul înaintat, dar' acum în sesiunea aceasta și statutele aceste trebuie votate.

Tōte bisericele și-au făcut fonduri de asigurare și au realizat profite considerabile. Perderi nu arată nici una.

Nouă nu ni-e permis să dăm credemēt șoptelor, nici motivelor invocate de persoane interesate, ci trebuie să mergem înainte. Cei ce tot amână și împedecă, când sub un pretext, când sub altul, trebuie că au scopurile lor și gânduri rezervate.

Biserica și ale ei interese să fie farul nostru conducător și vom ajunge la liman.

Schițând o parte din obiectele puse la ordinea zilei în sesiunea proxima sinodală, credem, că am dat ocaziune factorilor competenți, ca să cunoască în ligamente generale lucrările ce va avea să le sevărsescă sinodul nostru archidieceșan.

Ore în fața acestui material ce se presintă, ce vor mai zice cei ce în veci s'au hrănit cu invidia și cu calumnia?

Ore amuți-vor limbile clevețitōre, cari în ajunul sfințelor Pasci — ca de obicei, — au semănat semânță de ură și desbinare în biserica noastră, și au ridicat cele mai cuatezate învinuiri nedrepte asupra bisericii noastre, asupra capului ei și asupra celor ce muncesc cu desinteresare în centrul archidieceșei?

Dar' se iertăm tōte pentru înviere, căci asta e devisa bisericii — și sub această devisa să așteptăm în linisce desvoltarea lucrurilor.

Sibiu, 17 Aprilie n.

Dela curte. Se telegrafază dela Viena, că M. Sa Monarchul sosese mâine, Joi, la Budapesta unde va rămâne până la 15 Maiu. În 19 Maiu va face deschiderea delegațiunilor, ear' în 30 Maiu va pleca pe mai multe zile la Praga.

Ministri magiari la Viena. Prim-ministrul Szell și ministrul de finanțe Lukács, au sosit Duminecă dimineța la Viena, parte pentru a fi prezenți la festivitățile aranjate în onōrea clironomului german, sosit în aceeași zi la Viena, parte pentru a ține consultări cu colegii lor din Austria. Despre acestea din urmă se telegrafază, că s'au ținut sub presiunea ministrului comun de esterne, în ființa de față a ministrilor comuni și a ambilor prim-ministri și ministri de finanțe, și că în ele a fost vorba despre stabilirea bugetului comun pentru anul viitor, pentru a pute fi prezentat delegațiunilor.

Dieta magiară își continuă ședințele mâine Joi, după-ce i-s'au terminat vacanțele de Paști. La ordinea zilei e continuarea discuției pe articole asupra proiectului de lege despre convenția cu „Adria”. Va urma apoi simplificarea administrațiunii și incompatibilitatea.

Succesul Cehilor. Două rescripte preafinalte de mare importanță au apărut zilele trecute în foia oficială dela Viena. Într'unul M. Sa Monarchul avisează pe ministrul-president Körber, că dorește să se ridice la Praga un muzeu pe seama produselor de artă din pictura modernă, din plastica și din arhitectura de artă, ramuri cari au reprezentanți cu renume european în Boemia, și anume din mijlocele pe cari le pune M. Sa la dispoziție, în scopul acesta, — ear' prin celalalt Monarchul numește opt membri noi în casa de sus austriacă, luându-i pe toți opt dintre scriitorii și artiștii de valōre din Austria. Acest act de recunoștință preafinaltă față de munca rodnică spirituală e dovada cea mai eclatantă despre spiritul nobil de care e condus monarchul în acțiunile sale.

Alegerile. În urma înțelegerii luate din cauza prim-ministrului Szell cu cercurile conducătoare dela Viena, alegerile generale pentru dieta magiară se vor face la tōmnă, în luna Septembrie.

Incompatibilitatea. Comisiunea esmisă din partea dietei magiare pentru compunerea unui nou proiect de lege despre incompatibilitate, s'a întrunit Sâmbătă și luând în desbatere proiectul subcomisiunii de șase, a adus în cele formale hotărîrea, ca chestiile de incompatibilitate să nu fie conrezute Curiei, cum se făcuse propunerea, și cum cere o mare parte dintre deputații mai independenți, ci un *jurii esmis din partea dietei* să judece asupra lor. Hotărîrea a făcut rea impresiune asupra celor-ce credeau, că prin înăsprirea legii de incompatibilitate, și prin trimiterea chestiilor acestora la un for independent, cum e Curia, se vor introduce raporturi sănătoșe în parlamentul magiar.

Alegătorii după naționalități. Interesante date statistice publică semioficiosul „Pol. Ert.”, cu privire la alegătorii Ungariei cari după naționalități se impart astfel: Magiari 587.000; Nemți 115.000; Români 105.000; Slovaci 87.000; Serbi și Croați 47.000; Ruteni 16.000; Venzi 1600 și Italia 1400. Ce se atinge de ocupățiunea alegătorilor, împărțirea e următoarea: proprietari de case și pământ 414.000; industriași 146.000; funcționari 168.000; comercianți, fabricanți și capitaliști 72.000 cetățeni independenți (advocați, medici etc.) 37.000.

Nimic nu caracterisează mai bine legea electorală, atât de mesteșugită din Ungaria decât tocmai cifrele înșirate. Magiarii, cari sunt în minoritate față de celelalte naționalități din țară, au de două-ori atâția alegători, ca tōte celelalte naționalități (va să zică majoritatea țării) la oaltă! Și totuși se mai tem și nu dau voce naționalităților să se manifesteze liber la alegeri!

Emigrări. Ziarele magiare aduc știri, că din Bacica, cea mai productivă și mai bogată parte a Bănătuului timișan, aprōpe cincisute de țărani au plecat pentru ași căuta o patrie nouă, fie în Germania, fie în America. Și ca de regulă, presa patriotică nu caută a stabili adevăratele motive ale emigrării, cari sunt și pot să fie: dările cele mari și mai presus de tōte administrația cea rea, și confiscarea, rînd pe rînd, a tuturor drepturilor cetățenești dela aceia cari nu se plăcă necondiționat în fața tuturor actelor „patriotice”, fie ele chiar și de cea mai condamabilă volnicie, — ci atribue emigrarea aceasta influențării mesteșugite a unor agenți, cari seduc lumea cu promisiuni nerealisabile! Fie chiar așa; semnificativ rămâne, că populațiunea Ungariei nu se simțește bine în patria acēsta nici chiar în Bacica, vestitul Cănaan de odinioară. Și totuși mai visază omienii despre un „imperiū magiar” cu estindere până la Marea-Neagră?...

† Teodor de Seracin

În ajunul sfintelor sărbători ale Învierii locotenent-mareșalul campestru **Teodor cav. de Seracin** a răposat în Caransebeș.

Plină de fapte bune fiind viața lui pămîntescă, providența divină binevoită s-a lăsat cheme la viața de veci, — prin mîrte la viață.

Prin mîrtea lui **Teodor de Seracin** biserică și națiunea noastră perde pe unul dintr-acei mai valoroși fii ai ei, care totdeauna și întră toate împrejurările, prin distinsa-i erudițiune militară și prin vitejia rară în războie numai onore a făcut neamului său; prin înalta exemplară și tenacitatea cu care ținea la naționalitatea sa ni-l aveam cel mai vrednic reprezentant al nostru în armată, ear' după retragere din serviciul activ militar — prin zelul și dragostea cu care lua parte la afacerile *bisericesci-naționale* ne obicinuiseră a-l considera ca pe fruntaș întră frunții bisericești și națiunii noastre, ale cărui păreri în sinode și congrese erau mult respectate.

Prin mîrtea lui **Seracin** națiunea română perde totodată și pe ultimul reprezentant al ei în gradurile militare superioare. Aveam pe generalul **Doda**, pe locotenent-mareșalul campestru **Trapșu** și pe **Seracin**. Toți trei fii de grănițeri, fala Bănățenilor, caractere ferme și integre naționale. Rînd pe rînd îi perdurăm pe toți trei și alții în locul lor dîr' nici-cînd nu vom avea. S-au schimbat vremurile și spiritul...

Din viața decedatului **Seracin**, dăm după „*Foaia Diecesană*“ următoarele date biografice:

Teodor cav. Seracin este descendentul a două vechi și fruntașe familii grăniceresci din comuna **Rueni**. S-a născut în Caransebeș la 5 Februarie 1836 din părinții Ioan Seracin, sublocotenent († 1836), și Maria născută **Petrășcu**.

Școala poporală și cea civilă a făcut-o în orașul său natal. În Septembrie 1847 a intrat în Academia militară din Wiener-Neustadt, unde a studiat pînă în anul 1854.

După ce a absolvat cu rezultat strălucit Academia militară, a fost împărțit la al cincilea batalion de vînători, la care a servit pînă în anul 1866. Din 1854 pînă în 1859 a servit la companie; din 1859 pînă în 1861 parte în biroul pentru descrierea țării, parte în al cincilea departament al ministerului de război; din anul 1861 pînă în 1863 a fost elev al școlii de război. După terminarea cu succes eminent a acestei școli a intrat în statul major și a fost comandat în institutul geografic, după aceea ca oficer de stat major al brigăzii staționate în Hamburg și apoi la al treilea corp de armată, venită acolo la începutul anului 1864. Cu ocaziunea războiului contra Danemarcei, la care a luat parte activă, în anul 1864 a fost în calitate de oficer de brigadă în statul major unsprezece luni în cîvartirul general al corpului de armată VI în Holstein; apoi opt luni la locotenința ces. reg. pentru ducatul Holstein. Pentru prestațiunile din acest război a fost decorat cu crucea militară pentru merite.

La 1 Mai an. 1866 avansază la rangul de căpitan în statul major, și este comandant la al III corp al armatei de nord. În calitate de acesta ia parte la războiul contra Prusiei, și pentru „curagioasele și escelele servicii“ în acest război primesce „prea înalta recunoștință lăudătoare“.

După acest război este comandat la diviziunea de cavalerie din Pesta și apoi la brigada de cavalerie din Cinci-biserici. În anii 1867 și 1868 e în departamentul cartografic în Slavonia și Croația, iar în 1869 la comanda militară din Petrovaradin.

Din anul 1869 pînă la 1872 a fost comandant de companie în regimentul romano-banatic Nr. 13 staționat în Ohaba-Bistra.

După desființarea acestui regiment de graniță a intrat de nou în statul major și din Septembrie 1872 pînă la finea lui Aprilie a. 1873 a servit în departamentul acestui stat major la comanda generală din Buda, iar din 1 Mai pînă la finea lui Octombrie ca profesor de tactică la Academia militară din Viena.

De la 1 Septembrie 1873 a servit în biroul statului major pentru descrierea mili-

tară a străinii și totodată a ținut prelegeri de tactică la institutul geografic militar.

De la 1 Mai 1874 pînă la 1 Mai 1876 a servit ca comandant al regimentului de infanterie Baron Alemann Nr. 43, parte în Petrovaradin parte în Caransebeș.

În 1 Mai 1876 a avansat la rangul de major și a fost numit șef al statului major al diviziunii de infanterie Nr. 20, în care calitate a luat parte la ocupațiunea Bosniei și s-a luptat la Doboj, anul 1878. Drept recunoștință pentru curagioasele și merituosele servicii în luptele și operațiunile din Bosnia a fost decorat cu crucea de cavaler al ordinului Leopoldin cu decorațiunea de reșel, — o distincțiune în urma căreia i-s-a conferit mai târziu titlul de cavaler.

În anul 1878 la 1 Septembrie avansază la rangul de vicecolonel, iar în 1 Septembrie 1882 la rangul de colonel. În acest rang e numit la 20 Ianuarie 1883 comandant al regimentului de infanterie Nr. 41 cu sediul în Cernăuți, în care post a stat pînă la 27 Iulie 1888, cînd a fost numit comandant al brigăzii de infanterie Nr. 59. Observăm aici, că în urma recunoștinței escelelelor prestațiuni ca comandant de regiment, a primit în 1 Martie 1887 crucea de comtur a ordinului Francisc Iosif.

La 1 Septembrie 1888 a fost numit general-major, apoi la 24 Decembrie 1892 comandant al diviziunii de infanterie Nr. 24 în Przemyśl, ear' în 1 Mai anul 1893 a fost înaintat la rangul de Locotenent-Mareșal-Campestru.

În 1 Mai 1894, după un serviciu de 40 de ani, a cerut transpunerea în stare de repaus, ceea ce a și urmat.

Decedatul a fost militar din creșterea pînă în tîlpi. În cariera sa l-a caracterizat înălțarea conștiinței a datorințelor impuse de chemare. În serviciu era strict. Afară de serviciu foarte afabil cu subalternii, cari tocmai pentru acesta îl respectau și stimau foarte. Iubia mult feciorii din armată și le purta de grijă ca un adevărat părinte. Dar și feciorii cu purtarea lor recunoscătoare îi făceau totdeauna fală. Față de conaționali arăta un interes deosebit.

Sentimentele lui naționale, isvorite din o adevărată iubire de neam și basate pe cunoștința temeinică a trecutului și prezentului nostru, au fost cele mai curate. Nici cînd și nici unde — de multe ori în mari ispite — n'a pășit decît ca Român verde, un fapt acesta, ce a înălțat românismul în fața străinilor și a deșteptat și întărit conștiința națională a multor Români, cari și-au uitat de poporul, din al cărui sân au eșit...

Teodor cav. de Seracin a fost aderenț înflăcărat al bisericii sale. A ținut totdeauna foarte mult la biserica sa ortodoxă. Rar sunt astăzi familiile din starea mai înaltă, în cari se păstrează cu atîta sfințenie datinile și obiceiurile bisericesci-naționale ca în familia sa. Îl cunoșteam din Cernăuți, unde ținea cu sumpătate la sărbătorile noastre, cerceta regulat cu familia întrîgă biserica, și nu arareori l-am văzut sărutînd, ca General, mîna preotului liturgisitor, de la care primea anafora. Prînzul de totă ziua, precum și prînzurile cele mai strălucite, la cari cîte odată participau numai străini, se începeau și sfîrșeau cu — simplele, dar frumusele noastre rugăciuni de masă, rostite cu pietatea Românului credincios de dragălașele mlădițe ale familiei.

Sentimentele bisericesci și naționale l-au ridicat în ochii tuturor Românilor de bine. Tot pentru aceste sentimente credincioși diecesei de pe valea Bistrei l-au ales deputat în congresul național, ear' cercul electoral al Lugojului deputat în sinodul eparchial caransebeșan, unde reprezintă cu demnitate pe alegătorii săi.

Decedatul a lăsat după sine pe nemîngăiați-i soție **Friederica** născ. **Rathlef**, descendentă unei familii imigrate în Germania din Rusia, cu carea s-a căsătorit la Hamburg în 11 Februarie 1870, două fete, un fecior și patru nepoțe. Fiica mai mare, **Elisabeta**, este măritată după **Dr. Robert Bayer**, veterinar în Baden; fiica a doua, **Margareta**, este căsătorită cu maiorul de stat-major **Casimir baron Lütgendorf**, ear' feciorul **Alexandru** e escelent student la școala militară superioară reală din **M. Weisskirchen**.

Înmormîntarea s-a făcut în ziua sîntelor Paști la 2 ore după amieză.

În veci pomenirea lui!

Paștile în Sibiiu.

Atît la Înviere cît și la sfînta liturgie serviciul divin a fost celebrat cu deosebită pompa sub conducerea Înaltpreasfinției Sale metropolitului, asistat de protopresbiterii **I. Papiu**, **N. Cristea**, **Z. Boiu** și **M. Voileanu** și diaconii **Dr. E. Cristea** și **I. Moga**. Cîntările liturgice — afară de irmos și pricîsnă — le-a cîntat corul seminarial instruit de profesorul de muzică **T. Popoviciu**. La finea sfîntei liturgii Înaltpreasfinția Sa a ținut publicului predică acomodată sfințeniei zilei și bogată în sfaturi și învățături folositoare.

La biserica din suburbiul josefin solemnitatea serviciului divin a fost mult ridicată prin faptul, că atunci a cîntat de prima-dată în biserică corul parochienilor, instruit de clericul **Simtion**, fiul parochului. Un început bun acesta, pentru care numai laudă se cuvine atît instructorului cît și coristilor. Serviciul divin a fost celebrat de parochul **Simtion** și diaconul **D. Cîmpean**, archivariu consistorial.

Public a fost numeros; deosebi mica biserică din cetate era prea mică pentru a cuprinde pe toți cari doriau să asiste la frumosul serviciu. Ar fi bine, ca cel puțin la ocaziuni de aceea parochienii suburbiilor să rămână la bisericile lor și să nu îndesuască mica bisericuță a cetății, așa că nici damele nu mai puteau străbate priurte ei.

Clironomul german la Viena.

Duminecă, în 14 Aprilie a sosit la Viena moștenitorul de tron al Germaniei, **Frideric Wilhelm**, pentru a face vizită Monarchului nostru. A fost primit cu mare solemnitate. Monarchul nostru l'a așteptat la gară și l'a primit cu îmbrăpșare și cu sărutări; ear' clironomul german a sărutat mîna **M. Sale**. La gară l-au mai așteptat Archiducii casei domnitoare, reprezentantul Germaniei de pe lîngă curtea dela Viena, cu întregul său personal, comandantul de corp din Viena, prefectul poliției și alții, precum și o companie de onore, cu muzică în frunte, care la coborîrea clironomului german din tren a intonat *imnul prusian*.

Principele **Frideric Wilhelm**, care purta uniformă de husar, a fost condus apoi la palat, unde îl așteptau: mareșalul curții, ministrul de externe **Goluchowski** și alții, cari toți pe rînd i-au fost prezentați.

La orele 9 și jumătate moștenitoriul de tron al Germaniei a fost primit în audiență privată din partea monarchului nostru, care numai decît i-a înăpoi vizita, în despărțăminte în cari locuia ca oșpe al **M. Sale**.

La orele zece moștenitoriul de tron a mers la biserica protestantă, unde a rămas pînă s'a terminat serviciul divin; ear' la orele 11 a mers de a depus în numele Împăratului **Wilhelm**, cîte o cunună frumoasă pe mormintele: Împărătesei și Reginei **Elisaveta**, al moștenitoriului de tron **Rudolf** și al Archiducului **Albrecht**, ear' după aceea a făcut vizite pe la toți membrii casei domnitoare.

A luat în urmă parte la un concert, ear' la 5 ore la prînzul de curte, dat în onorea sa.

La prînz, Monarchul nostru a ținut următorul toast:

„Îmi servește spre deosebită bucurie, că pot să salut la noi pe Alteța Sa ces. și regescă **Friderich Wilhelm** și-i zic bine ai venit. Fiindu-mi fin din botez și fiul adevăratului meu amic, al **M. Sale** ces. și reg. **Vilhelm II**, îndoită bucurie simt de prezența și vizita lui, care de nou scoțe la ivelă relațiunile cordiale dintră casele noastre și întimitatea noastră politică. Dorec sincer, ca moștenitoriul să se simtă bine la noi și sper că se va despărta de la noi cu acel sentiment, că la amicii săi a fost. Cînd cu intimă prietinie fac amintire de **M. Sa** împărat și rege **Vilhelm II**, care cu sufletul participă sigur la înălțarea noastră, golesc paharul întru sănătatea fiului său. Alteța Sa ces. și reg. clironomul **Vilhelm** trăiască mulți ani!“

Moștenitoriul a răspuns următoarele:

„Cu cea mai profundă umilință rog pe **M. Vostre** să primiți preagratios adînc simțita mea mulțămîntă pentru preagratiosle cuvinte și primirea cordială fără păreche. **M. Vostre**, de cînd sunt în viață, m'ați făcut părtaş de atîta iubire și bunătate, încît recunoștința față de **Maj. Vostre** nu va înceta nici-cînd. Numai de aceea dorință sunt pîtruns, ca sentimentelor de prietinie și de cea mai cordială stimă față de **M. Vostre** și casa **M. Vostre**, cari de mult deja au devenit plăcute tradițiuni casei mele, cu fidelitate de soți de arme să le pot da espresione completă și fidelă și din a mea parte. De aceea ridic paharul cu această espresione: **M. Sa** împăratul și rege **Francisc Iosif** trăiască, trăiască, trăiască!“

Sera a fost reprezentațiune de gală la teatru, în finea de față a celei mai elegante lumi vieneze. Publicul s'a sculat cînd a sosit moștenitoriul german cu **M. Sa** Monarchul și cu Archiducesa **Maria Josefa**.

Cu toate că vizita acesta a clironomului german s'a făcut fără intențiuni și scopuri politice, ea a primit totuși colorit și caracter politic prin cele două toaste, în cari s'a accentuat necesitatea stringerii legăturilor de prietinie, ceea-ce se esplică acum ca alusiune la necesitatea reînnoirii triplei alianțe. Fapt e că presa germană e foarte încântată de vizita acesta și de splendida primire făcută clironomului german, din partea cercurilor oficiale; pentru-că poporul dela Viena, *massele*, au ramas cu totul reci, și nici pe strade nu s'au prea arătat, ca să vadă cel puțin pe distinsul oșpe care le-a onorat cu vizita sa.

Moștenitoriul de tron al Germaniei, plécă astăzi, **Mercuri** dela Viena deadreptul acasă la Berlin.

Din România.

Închiderea parlamentului român.

Munca uriașă a sevășit parlamentul român. În cinci zile ținînd ședințe înainte și după amiază, a votat adresele de răspuns la Mesagiul Tronului, camera și senatul, și a votat și budgetul, al cărui an în România se începe la 1 Aprilie v.

În budget s'au făcut mari economii, prin desființarea mai multor oficii, cari pôte că erau de prisos chiar și la înființarea lor, și astfel România are astăzi un budget echilibrat, — împrejurare, care va face ca strînătatea să-i deschidă de nou creditul de care se bucura mai înainte, deși mai bine ar fi, dacă n'ar mai recurge la ajutorul capitalistilor streini.

Mercuri seara, în săptămîna Patimilor parlamentul român a fost apoi închis, terminate fiindu-i partea mai urgentă din lucrările sale. Ministrul-preșident **D. A. Sturdza**, a cerut la camera și la senat următorul Mesaj de închidere:

„Domnilor Senatori, Domnilor Deputați! Convocați în acesta scurtă, dar rodnică sesiune, ați îndeplinit fără șovăire prima parte a sarcinei pe care țera v'a încredințat-o, și ați răspuns întocmai așteptărilor Mele.

Cu voință și cu înțelepciune ați făcut pasul cel mai însemnat pentru a restabili finanțele și creditul statului, dîndu-i un budget sigur și stabil echilibrat, așezat pe o evaluare prudentă a veniturilor și o scădere importantă a cheltuielilor.

Prin atitudinea Domnilor Vostre, hotărîtă și patriotică, ați ridicat înca mai mult valoarea lucrării Domnilor Vostre și ați întărit credința, că toți sunt pătrunși de marile greutăți ce apasă asupra Țării.

Organizarea unui stat numai atunci pôte fi trainică și sănătoasă, cînd se razimă pe o bună gospodărie financiară. Atunci adevărata întărire și propășire este asigurată într'un mod statornic.

Preocuparea de căpetenie a intereselor obștești va ușura jertfele impuse prin împrejurări grele, cari vor fi trecătoare, cînd fie-care la vreme va aduce partea sa pentru a înlesni îndreptarea situației generale.

Mai târziu se vor vedea rîndele ce munca energică și prevădătoare a Domnilor-Vostre a produs, și răsplata Domnilor-Vostre cea mai dulce va fi recunoștința Țării.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați, Eu vă exprim adîncă mea mulțumire și vă urez din tot sufletul, ca întorcîndu-vă la casele

Domniilor-Vostre, să petreceți în fericire Sfintele Sărbători.

Declar sesiunea Corpurilor Legiuitoare închisă. Carol.

Dela Societatea geografică din București. Societatea Geografică Română, aflătoare sub Augusta Președinție a M. S. Regelui Carol și a Alteței Sale Regale Prințului Ferdinand, ține adunare generală obligatorie la 8 și 9 Aprilie v. 1901, la 8^{1/2} ore seara, în sala de ședințe a Senatului român. Ședințele vor fi prezidate de Majestatea Sa Regele.

Programa lucrărilor e următoarea:

Duminică, 8/21 Aprilie 1901, ora 8^{1/2} seara. 1. Raportul anual al domnului secretar general George I. Lahovari. 2. D-nu Gr. G. Tocilescu: Itinerarul armatelor lui Traian în războaiele dacice (cu proiecțiuni electrice). 3. D-nu S. Mehedinți: Învățământul Geografiei în cursul secundar.

Luni 9/22 Aprilie 1901, ora 8^{1/2} seara.

1. D-nu General C. Brătianu: despre catastrofa țării. 2. D-nu V. Munteanu: Calitatea grânelor în diversele regiuni ale României. 3. D-nu Gh. M. Ionescu: Despre Cotroceni.

După terminarea conferințelor va fi ținută o sesiune intimă a membrilor societății pentru votarea bugetelor pe anul 1901, aprobarea socotelilor pe anul 1900, votarea de membri noi și altele.

NOUTĂȚI

Monument la mormântul metropolitului Miron. Întru executarea concluziunii sinodale din anul trecut consistoriul arhidiecezan a ridicat la mormântul arhiepiscopului și metropolitului **Miron Romanul** o frumoasă cruce monumentală, care se va sfinți săptămânal în ziua de miercuri. Crucea e din piatră de granit, înaltă de circa 1^{1/2} metri începând de la piedestal; partea inferioară e în patru-unghi, care se încovăie apoi în glob, deasupra căruia se ridică crucea. Inscripția, cu litere de aur sculptate în piatră, e următoarea:

Miron Romanul
1828—1898.

Arhiepiscop și Metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, consilieriu intim al Majestății Sale ces. și reg. doctor în teologie.

A păstorit biserica dela 21 Novembre 1874 până la 4 Octombrie 1898.

Paști albe. În ast-an Sibiiul și împrejurimile au avut parte de Paști albe. Sămădă seara începuse o ploie caldă, durând până duminică într'amiază și în timpul acesta temperatura scăzând tot mai mult, — după amiază a urmat ninsoră ca în dricul ernii. Locurile mai umbrase erau acoperite de neaună chiar și luni seara.

Alianța științei. Pe timpul expoziției universale din Paris se sulebase ideea, ca Academicele de științe din diferitele state să se uniască forțele intelectuale și materiale pentru a publica opere monumentale și a scruta izvoarele. O alianță de acestă natură a făcut științei servicii de însemnată înalțătură. Și în urma aderării mai multor Academii ideea trup s'a făcut. Eri (Marți) s'au întrunit în Paris reprezentanții Academiei întrate în alianță, având să discute mijloacele și modalitățile realizării programului alianței. Sunt reprezentate academicele: din Amsterdam, Viena, Berlin, Bruxelles, Budapesta, Göttinga, Copenhaga, Cristiania, Lipsca, Londra, München, Paris, Petersburg, Roma, Stockholm și Washington. Obiectul consultărilor e: măsurarea unui grad pe meridianul al 30-lea, compunerea unei unități a aparatelor fiziologice, examinarea dezvoltării istorice și a anatomiei creierului, cercetări asupra stării de drept a străinilor în diferitele țări, editarea de documente bizantine, editarea real-enciclopediei islamului, aranjarea pentru tipărire a tuturor scrierilor lui Leibnitz, publicarea Mahabaratei în ediție mare, etc.

Ne pare inesplicabil, că dintr-o Academie reprezentată la această mare conferință lipsesc Academia română, care — mulțumită Domnului! — prin membrii ei Tocilescu, Xenopol, Onciul, Dr. Babeș, Minovici etc., poate ocupa loc onorific în societatea savanților la Paris.

Nenorocire pe Marea-Negră. Vaporul „Svijetlana”, ajuns de furtună în largul Mării Negre, s'a isbit de stâncă submarină și s'a cufundat. Șezeci și șapte inși dintr-o călătorie și patrușprezece din personalul de serviciu al vaporului au perit în valuri.

Guvernul bulgar, cum se raportază din Sofia, va cassa agenturile diplomatice din Viena și Athena, din considerații de economisare, ear' din motive politice a suspins activitatea agenturilor comerciale din Dedeagaci și Xeres (în Turcia europeană).

Căsătoria prințului Napoleon. În Berlin se lansează serios știrea că prințul Ludovic Napoleon, unul dintr-o pretenție bonapartistă la tronul Franței, și de prezent oficer în armata rusă, se va logodi în curând cu principesa rusă Elena, care înainte cu un an și jumătate fusese fidațată cu ducele Maximilian de Baden. Săptămăna trecută prințul Napoleon a plecat de la Petersburg la Riviera, unde se află marea-ducesa Maria împreună cu fiica-sa Elena.

În valurile Căminului. Marți dimineața a fost scos din Cămin, în Turnișor, cadavrul unei femei cam de 50 ani, adus de valuri de prin părțile din sus ale râului. Judecând după starea cadavrului, nenorocita trebuie că s'a înecat încă cu zile mai înainte.

Pentru „masa studenților” dela gimnaziul nostru rom. gr. or. din Brad au mai intrat a) dela institutul de credit și de economii „Albina” din Sibiu 400 cor. și separat pentru fondul elevilor morboși 200 corone; b) „Cristiana” societate de credit în Brad 100 corone; c) „Auraria” cassă de economii în Abrud 60 cor.; d) „Steluța” din Roman-Petre 40 cor. din cari 20 cor. pentru fondul gimnazial; e) „Luceafărul” din Verșet 20 cor.

1. Dela M. St. D. Dr. Laurențiu Pop adv. Abrud 50 cor. 2. Dr. Vasile Fodor adv. Abrud 50 cor. 3. Dr. M. Velicu adv. 50 cor. 4. Lazar Perian proprietar Boia 50 cor.; 5. Alexandru Lebu proprietar Sibiu 20 cor.; 6. Manase Iar paroch în Simeria 4 cor. 7. Dr. Rubin Patia cand. de adv., în Alba-Iulia 2 corone.

Ear' în scopul completării gimnaziului nostru a mai trimis M. St. D. Petru Calciunariu adv. în Orșova 10 corone.

Primescă toți marinimoșii donatori cele mai vii mulțumiri.

Direcțiunea gimnaziului rom. gr. or. (din Brad, în 30 Martie 1901. Georgiu Părau, dir. gimnas.

Incendiu în Brețcu. Joi seara un incendiu alimentat de vânt mare a nimicit în Brețcu șezeci clădiri. Fărte puțin dintr-o locuitori își aveau asigurate realitățile, așa că preste treizeci familii sunt aduse la sapă de lemn prin acest incendiu.

Teletipie. Dl Ioan Pop Florantin locuitoriu în Dej, fost profesor de gimnaziu în București, a arătat la oficiul postal din Dej și la cel din Cluj o invenție a sa, numită *teletipie*, prin care se pot telegrafia ori telefona tablouri, desemnuri, descrieri geografice și chiar și porțrete. Dl Pop a instruat pe Eugen Uzon de la oficiul postal din Dej, și pe Ioan Papp de la cel din Cluj în modul acesta de telegrafare teletipică, ear' zilele acestea a petționat la guvern să-i cumpere invenția.

Sentența de mărte a lui Iisus Christos.

Lângă orașul Caserta din Italia este o tablă comemorativă de valoare neprețuibilă. În tabla această este gravat în limba veche evraică textul original al sentenței ce a rostit *Ponțiu Pilat* asupra lui *Iisus Christos*. Reuniunea artiștilor din Paris a emis o comisiune pentru descrierea textului, carele sună așa:

„Sentență

rostită de *Ponțiu Pilat*, guvernatorul Galileei inferioare, în sunetul căreia *Iisus Nazarineanul* trebuie să sufere mărte prin cruce.

În anul al 17-lea al domniei lui *Tiberiu* cesar, în ziua a 20-ia a lunii lui Martiu, în sfânta cetate a *Ierusalimului*, când *Ananias* și *Keifas* erau preoți și archierei Domnului.

Ponțiu Pilat, guvernatorul Galileei inferioare, ședând în scaunul seu de guvernare *Pațon*, judecă pe *Iisus Nazarineanul* să moră pe cruce între doi tēlhari. Pentru-că omēni cunoscūți în general și de frunte din popor mărturisesc următoarele, cumcă:

1. Iisus este seducătoriu,
2. Iisus este agitator,
3. Iisus este inamic legilor,
4. Iisus se declară pe sine în mod fals de fiu al lui Dumnezeu,
5. Iisus se declară pe sine în mod fals de rege al lui Izrail,
6. Iisus, în mână cu ramuri de finic și urmat de tumult a intrat în templu.

Ponțiu Pilat demandă lui *Corneliu Quirilin*, primul centurion, să-l conducă la locul de executare, și interdice tuturor bogaților și seracilor de a împedeca mărte la *Iisus*.

Martorii, cari au subseris sentența adusă în contra lui Iisus, sunt următorii:

1. Danil Robani, fariseu,
2. Ioan Zarabatel,
3. Rafail Robani,
4. Caper, cărturariu.

Pe Iisus îl vor scote afară din Ierusalim pe pōrta *Sărena*.

Pe marginea textului se pōte ceti următoarea adnotațiune:

„Fiecărei ginte i-s'a trimis o astfel de tablă.”

Că unde sunt tablele acestea, încă nu s'a putut erua.

Notă.

Spre orientarea onorabililor domni parochi, cari ne fac mereu întrebări, aflam de lipsă a le notifica, că — după informațiunile ce ni-le-am câștigat — o parte din întregirea anului 1901 se va distribui după statorirea ratelor, în cari pe viitor va avē se se facă regulat împărțirea competențelor anuale. În această privință decurg acum pertractările cu înaltul guvern.

Viეტă socială.

Concert în Sibiu.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” invită la *Concertul împreunat cu teatru și joc*, ce-l va aranja Duminică, la 8/21 Aprilie 1901, în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus” cu următorul

Program:

I. *Concert*. Motto: „Uniți în cuget și simțiri, Cântăm cântări de înfrățiri.”

1. „Rugăciune”, cor mixt de W. Humpel.
2. „Rēmas bun codrului”, cor mixt de Mendelssohn B.

3. a) „Din depărtare”, cor bărbătesc de Vorobchievici.

b) „Zorirea”, cor bărbătesc de G. Attenhofer.

4. a) „Scumpă dragă copilă”, cor mixt de G. Dima.

b) „M'aș mărta”, cor mixt de T. Popovici.

5. „Hora Plevnei”, cor mixt de Gr. Ventură.

II. *Teatru*. „Drumul de fer”, comedie cu cântece în un act de Vasile Alexandri. Persoanele: Mama Balașa — Jupă-nesă bētrână cu fes alb, testemel, pafale etc. d-șora Elena Baciu. Cuconul Matachi Nalbă, proprietar, dl Nicolae Bratu. Adela, fiica lui Nalbă, d-șora Eugenia Călborean. Radu, inginer topograf, dl Nicolae Stoica. Cucoana Caliopei, veduvă, d-șora Maria Costea. Kir Manoli, arēndaș, dl D. Zickeli. Manolachi, fiul seu, dl Ioan Pamfilie. Ioana, tată în casă, d-șora Elena Grindean. Sava, tēner țigan, dl Pavel Jurca. După producțiune urmēză joc.

Corurile se dirigēză de d-l Candid Popa, învătōr la șcōla de aplicațiune de pe lângă seminarul „Andreian”.

O parte a eventualului venit curat este destinată fondului pentru cumpărarea unei case cu hală de vēndare.

Inceputul la 7^{1/2} ore seara. Prețul de intrare: de familie (a 3 persoane) 3 cor. 60 bani, pentru domni 2 cor. (membrii Reuniunii 1 cor. 60 bani), pentru dame 1 cor. 20 bani. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 10 Aprilie n. 1901.

Victor Tordășianu,
președinte.

Ioan Apolzan,
notariu.

Ședința publică.

Societatea de lectură a tinerimei dela institutul teologic-pedagogic gr.-ort. român din Arad va aranja o *ședință publică*, la „Duminica Tomii” în 8/21 Aprilie 1901, în sala seminarială. Inceputul la 6 ore seara.

Producțiune teatrală în Alba-Iulia.

Ni s'a trimis invitare la Producțiunea teatrală împreunată cu dans, care o va aranja Inteligența Română din Alba-Iulia și jur cu ocaziunea Conferinței învătōresci în 18 Aprilie st. n. a. c. în hotelul „Elisabeth”. Venitul curat e destinat în favorul șcōlei gr.-

ort. din Alba-Iulia. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare locul I. 2 corone, locul II. 1 cor. 60 fil., locul III. 1 cor., loc stat 80 fil.

Bilete se pot cumpăra la D. Juliu Roșca învătōr și seara la cassă. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita ziaristice.

Concert în Caransebeș.

Societatea română de cântări și musică în Caransebeș aranjiază un *concert* cu grațiosul concurs al domnișorelor Anița și Marița Onițiu la Duminica Tomei, în 8/21 Aprilie în sala mare a hotelului „Pomul verde”. Intrarea: Rangul I. primele 5 rēnduri, de persoană 2 cor. Rangul II. rēndul 6—10, de persoană 1 cor. 60 fil. Rangul III. rēndul 11—15, de persoană 1 cor. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat fondului pentru sântirea stēgului societății. Oferte generose și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

Concert în Cernatu.

Subcomitetul „Reuniunii Femeilor Române, pentru ajutorarea vēduvelor serace din Brașov și Săcele”, a aranjat în 2/15 Aprilie 1901 (a doua zi de Paști) în sala „Hotelului Internațional” din Cernatu, un *concert* cu binevoitorul concurs al distinsului tenorist *Vasile Popovici* și al corului și orchestrei studenților septimani dela gimnaziul mare român din Brașov.

Producțiune teatrală în Sebeșul-Săsesc.

Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș „Andreiana” a aranjat producțiune teatrală Marți 3/16 Aprilie, a treia zi de sf. paști, în sala cea mare hotelul „La Leul de aur” din Sebeșul săsesc.

Cărți și reviste.

Au apărut:

„Convorbiri literare”, Nr. 4 avēnd următorul sumariu: Homer: *Iliada*, Cântul IV, trad. de G. Murnu. *Intilnirea* (trad. din Turgheniet) de S. Puscariu. *Primăvară* (poesie) de S. Puscariu. Câteva observațiuni asupra medicinelor poporului român, de Dr. Leon. Relațiile Moldovei cu Polonia după documente noue, de N. Iorga. Un document dela Alexandru cel Bun din 1403, de I. Bogdan. Din domnia lui Mircea Vodă, de G. Litza. Comunicări mērunte, de N. Iorga.

Abonamentul (pentru A.-Ungaria) 15 corone pe an. Editura librăriei *Sococ*, în București, Calea-Victoriei Nr. 21.

Ugrinus și Gămbuț. Au apărut în broșuri separate discursurile rostite de dl Ioan car. de Puscariu în ședințele Academiei române. „Ugrinus — 1821” e discursul de recepțiune rostit în ședința de la 22 Martie n. 1901, ear' „Ioan Circa de Gămbuț”, ca episcop al Marmăției *Dositeu Circa* 60—1730” 16 a fost rostit în ședința de la 16 Martie 1900. Broșura „Ugrinus” conține și răspunsul dat de dl B. P. Hășdēu la discursul dlui Puscariu. Ambele broșuri au apărut în București (institutul de arte grafice Carol Göbl, strada Dōmnei Nr. 16) și costă 20 bani una.

Posta ultimă.

Din Bulgaria.

În mai multe orașe ale Bulgariei s'au ținut în sărbătorile Paștilor *adunări de popor*, în scopul de a se protesta în contra întemnițării comitetului macedonean.

Guvernul a dat ordin să nu fie împedecate aceste întruniri de protestare; și de aceea succesul lor a fost mai mare decum se aștepta. În Sofia, preste zece mii de omēni au luat parte la adunare, reclamând eliberarea membrilor comitetului revoluționar macedonean. S'au rostit cuvēntări aspre la adresa principelui Ferdinand și la adresa Rusiei, pentru-că se amestecă în afacerile interne ale Bulgariei, ear' în cele din urmă s'a votat încredere lui *Sarajofov*.

Tot din Sofia se depeșeză, că în locul comitetului întemnițat s'a constituit un comitet nou macedonean, a cărui neamănată desființare, eventual întemnițare, a fost cerută zilele trecute cu tōtă puterea cuvīntului din partea reprezentantului diplomatic al Turciei pe lângă curtea dela Sofia. Peste tot, Turcia e hotărītă se facă ordine în Macedonia și în Bulgaria.

In Tipografia și librăria archidieceșană Sibiu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesci

de

Dr. Theol. George Popoviciu
protopresbiter ort. român în Lugos
broș. à 3 cor., sau lei 3.50.

Religiune și știință,

disertațiune

de același autor

broș. 50 fl.;

și

Cuvântări bisericesci

de

Massillon, episcop de Clermont și membru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț

paroch gr. cath. în Haieu,

Tom. I broș. 5 cor. sau lei 6.50

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se poate procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

La Librăria Tipografiei archidieceșane în Sibiu se află de vânzare:

Introducere în contabilitate

și

Contabilitatea

în partidă simplă

de

I. C. Panțu

profesor la școala superioară de comerț.

Prețul 2 corone.

Anuarul I

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899.

Se află de vânzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se poate procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv
despre frumos și artă,

de

Dr. Iosif Blaga,

profesor.

Prețul broș. 3 cor. 60 fl.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1-50
Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

In Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, au apărut și se află de vânzare:

Geografia

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Márki.

In românește de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. fl. 1.30

„ Istoriei universale leg. „ 1.—

O pagină

din

Lupta noastră pentru existență.

Articoli reproduși din ziarul „Telegraful Român” anul 1900

și publicați de

Nicolau Ivan

protopresbiter, asesor consistorial, membru în comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Prețul 1 cor.

Dela Librăria Tipografiei archidieceșane în Sibiu se poate procura

Bustul lui Șaguna

— vărsat în gyps —

cu prețul de 3 corone.

Se întindem mâna norocului!

Deja mulți s'au fericit prin cumpărarea unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse din lume este Loteria noastră de clase reg. ung. Din

100.000 LOSURI vor fi trase 50.000 câștiguri în bani

Câștigul cel mai mare eventual

1.000,000 corone.

1 premie 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5000, 13 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 à 500, 902 à 300, 31.700 à 200, 3900 à 170, 4900 à 130, 50 à 100, 3900 à 80, 2.900 à 40. In total

13,160.000 Cor. adică treisprezece milioane 160.000 Cor.

GLÜCKSKALENDER FÜR DAS JAHR 1901.

Jänner	Feber	März	April	Mai	Juni	Juli	August	September	October	November	Dezember
D 1 4043 M 2 3647 F 3 4944 S 4 5378 D 5 6252 M 6 8347 F 7 4053 S 8 8647 D 9 4971 M 10 5371 F 11 6245 S 12 8342 D 13 4942 M 14 5371 F 15 6245 S 16 8342 D 17 4942 M 18 5371 F 19 6245 S 20 8342 D 21 4942 M 22 5371 F 23 6245 S 24 8342 D 25 4942 M 26 5371 F 27 6245 S 28 8342 D 29 4942 M 30 5371 F 31 6245	1 3827 2 5184 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 19815 2 24018 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 14373 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 14856 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 13825 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 15163 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 15959 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 18345 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 15184 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 17797 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245	1 18562 2 25329 3 3539 4 5378 5 6252 6 8347 7 4053 8 8647 9 4971 10 5371 11 6245 12 8342 13 4942 14 5371 15 6245 16 8342 17 4942 18 5371 19 6245 20 8342 21 4942 22 5371 23 6245 24 8342 25 4942 26 5371 27 6245 28 8342 29 4942 30 5371 31 6245

Wann habe ich Geburtstag?

Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstag verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei der umgehenden Bestellung von uns bezogen werden kann. Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergeben sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Intregă întreprinderea stă sub supravegherea statului.

Contribuția pentru losurile originale de clasa primă conform planului este: pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau C. 1.50 pentru un pătrar (1/4) fl. 1.50 sau C. 3.— „ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.— „ un întreg (1) „ 6.— „ 12.— și se trimite cu ramburs, sau trimițându-se prețul lor anticipativ. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale sunt a se trimite direct la noi până la

28 April a. c.

Filiale:

Banca

Museumring II

Elisabethring 54

A. TÖRÖK & Co.

Budapeta. V. Waitznering 4/a.

Multe și foarte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților noștri clienți și anume în timp scurt preste cinci milioane

Scrisore de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von..... Original-Los I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von. fl. } ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genauere Adresse

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/1 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delatură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatăme părului. întărește nervii atacați și slăbiți, delatură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delaturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delatură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestatele numeroase nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primască altele. Deposit în farmacii și Drogerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapeta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpeta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praf de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalțului (brânca); Nr. II este de a se întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra oprirei udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 99—104

Din protopresbiterate.

Sinod protopresbiteral în Braşov.

Braşov, 22 Martie 1901.

Este trist, că numai din forţe puţine protopresbiterate ale estinsei noastre archidiecece se dau publicităţii rapoarte despre starea şi mersul afacerilor bisericesci şcolare şi fundaţionale, cu cari cestiuni de interes vital s'au ocupat sinódele noastre protopresbiterale şi în anul acesta, ca totdeauna în trecut.

Chiar şi din tractul protopresbiteral al Braşovului, unul dintre cele dintâi ale archidiececei, nu'mi aduc aminte să se fi publicat rapoarte despre decurgerea şedinţelor sinódelor protopresbiterale.

Nu se poate spune ce folos nepreţuit rezultă din publicarea astorfel de lucruri de interes comun. Căci imaginea fidelă a progresului unui protopresbiterat în cele bisericesci, şcolare şi fundaţionale, poate servi ca stimulent şi exemplu de imitat pentru alte protopresbiterate, unde lucrurile nu merg aşa normal precum ar trebui să mergă.

Pe de altă parte chiar şi defectele ivite aici şi colo în organismul bisericesc şi şcolar, arătate publicităţii şi prin această ajunse sub critica şi judecata opiniei publice, ulterior se pot delătura prin voinţa tare şi zelul celor chemaţi.

Premiţând acestea 'mi iau voia a raporta, că sinodul protopresbiteral al tractului Braşovului s'a ținut la 16 Martie a. c. sub presiul P. O. D. protopresbiter *Ioan Petric*.

Deschiderei sinodului i-a premers paras-tasul servit în memoria marilor bărbaţi şi mecenai ai bisericeii şi naţiunii noastre, Andreiu baron de Şaguna şi Emanuel Gojdu — şi invocarea Duhului sfânt.

Prezenţi au fost apöpe toţi membrii sinodului, ceea ce atestă interesul faţă de înaintarea afacerilor protopresbiteratului. Servescă-le aceasta spre laudă.

Din lungul raport ce s'a cetit, se constată preste tot un mers regulat şi un progres continuu al afacerilor bisericesci, şcolare şi fundaţionale.

În ceea ce priveşte partea bisericescă, notez, că protopresbiteratul Braşovului constă din 23 comune bisericesci în cari funcţionează 23 parochi, 6 capelani şi un diacon. După clase parochiale sunt: 8 de cl. I.-mă şi 8 de cl. II.-a şi 11 de cl. III.-a. Dotăruirea clerului variază între suma de 400 l. — 1200 fl.

Numărul familiilor a fost în anul 1900 7192, în anul 1899 7393 deci o scădere de 201 familii.

Causa acestei scăderi este emigrarea Românilor din Sacele în România.

Numărul sufletelor în anul 1900 29.382, un plus de 298 faţă de anul precedent.

Numărul celor ce ştiu ceti şi scrie 19.594, un plus de 584 faţă de anul premergător.

Căsătorii s'au încheiat 241, între acestea ca un corb alb, una singură civilă. Căsătorii mixte 9. Convieţuiri ilegale 85. Nascuţi 1071, între acestia 53 din pat nelegiuit. Au murit 804, între acestia 9 de mörte silnică.

Treceri religioase 4, toate dela alte confesiuni la a noastră.

Referitor la partea şcolară se notă că în centrul protopresbiteratului, adică în Braşov este un gimnasiu mare complet cu 8 clase, o şcolă comercială superioară cu 3 clase, şi o şcolă reală inferioară cu 4 clase, apoi în toate comunele bisericesci există şcole elementare cu caracter confesional cu unul său mai mulţi învăţători, afară de comuna Țințari, în carea este şcolă comună grăniţărescă.

La şcolele elementare au funcţionat în an. şcolar 1899/900 58 învăţători, între acestia 45 definitivi şi 13 provizori. Toţi învăţătorii sunt salariaţi conform legilor din vigoare cu salariul minimal de 300 fl. şi cu cuincuenalele prescrie, cu excepţiunea şcolei din Cărpiniş, unde învăţătorul e slab dotat.

Salariile învăţ. variază între 300 fl. — 900 fl. afară de relute de cuartir.

Şcole cu mai mulţi învăţători au fost 18, cu un singur învăţător 5.

Copli obligaţi a frecuenta şcolă dela 6—12 ani: 3626, 12—15 ani: 1539, la olaltă 5165.

Au frecventat şcolă dela 6—12 ani: 3258, 12—15 ani: 788, la olaltă 4046.

Toate comunele bisericesci au edificii şcolare proprii, cari sunt corespunzătoare, cu excepţiunea celei din Zizin.

Grădini şcolare au 19 comune bisericesci, 4 comune bisericesci n'au. Loc pentru gimnastică au 14 comune bisericesci.

Biblioteca şcolare posed 13 şcole, cu 1940 opuri.

Averea mobilă şi imobilă a şcolilor prezintă suma de cor. 235.534-26.

Averile bisericesci şi şcolare imobile prezintă suma de cor. 1.848.609-06.

Averile bisericesci şi şcolare mobile prezintă suma de cor. 250.035-44.

Biblioteca protopresbiterală constă din 720 opuri în valoare de 1113 cor., toate donate de actualul protopresbiter Ioan Petric.

Fondul protopresbiteral constă din cor. 9890-73.

Fondul pentru ajutorarea preoţilor constă din cor. 213-18.

Aceste date espuse în liniamente generale arată că întru cât permit împrejurările protopresbiteratul Braşovului progresază.

În nex cu cele premise releviez împrejurarea, că acesta şedinţa a sinodului protopresbiteral a fost ultima, condusă de actualul prea onor. şi venerabil şef al tractului nostru.

Neputinţele fizice provocate de etatea adencă de 85 ani a şefului nostru tractual, au adus cu sine decisiunea sa de a depune în curând sarcina purtării mai departe a oficiului protopresbiteral, condus cu zel şi abnegaţiune spre binele şi înflorirea întregului tract protopresbiteral.

Acăsta decisiune — reese din ultimul cuvânt de deschidere a sinodului protopresbiteral, în care venerabilul şef octogenar, accentuă între altele şi următoarele: „Sunt 44 ani de când am condus protopresbiteratul al II-lea al Braşovului, iară de când s'a desfiinţat acesta, sunt aproape 16 ani de când conduc şi acest protopopiat augmentat, în pace şi cu mulţămire sufletescă; iară acest an va fi cel din urmă, pentru-că sarcina bătrâneţelor de 85 ani mă apasă, şi se recer puteri mai tinere cari, dându-mi dimisiunea, se mă înlocuiesc. Pană atunci însă Vă rog să primiţi cordiala mea mulţămire pentru dragostea frăţescă şi sprijinul ce 'mi-aţi dat şi 'mi veţi da, până ce voi fi absolvat de această sarcină prin suprema noastră autoritate bisericescă“.

Cuvinte dulci, cuvinte isvorite din inima cea blândă a bătrânului şi în via d-lui încăruişului muncitor, cari pun în vedere apropiata sa retragere dela mai departe conducerea tractului protopresbiteral al Braşovului, condus în acest şir de ani cu dragoste părintescă, cu zel învăpăiat şi cu activitate juvenilă, uimitore chiar faţă de bătrâneţele sale foarte adânci.

Până încă nu s'a trecut la ordinea zilei, la desbaterea obiectelor prezentate în raportul general, prin rostul unui membru, în numele întregului tract i-s'a adus venerabilului protopresbiter espresiunea devotamentului şi a mulţămirei generale pentru părintescă şi zelosă conducere a protopresbiteratului, care în şirul de ani sus atins a progresat în mod laudabil.

Deşi faptele bune sunt destul de elocvente, totuşi nu este bine a le reţacea, ci din contră a le arăta publicului, ca acelea să servescă ca indemn şi exemple de imitare şi altora.

„Aşa să lumineze lumina vöastră, ca vădând ömienii faptele vöstre cele bune“!..

Şi fapte vrednice de laudă a săvârşit octogenariul nostru şef tractual în lungul interval cât a muncit în via d-lui ca protopresbiter, cari îi vor conserva amintirea şi dincolo de mormânt, căci sub înţeleptă-i conducere asupra celor două protopresbiterate s'au zidit biserici precum în: Sita-Buzău, Marcoş, Nagy-Ajta şi Sângeorgiu, şi s'au clădit şcole corespunzătoare în: Vama Buzului, Covasna, Intorsura-Buzău, Zagon, Breţcu, Poiana-Sărată, Apaşa, Crizbav, Nou, Cernatul Săcelelor, Prejmer, Sânpetru, Bod, Feldiöră, Rotbav, Maieruş, Stupini, Braşov-vechiu şi Braşov-Tocile.

La a. 1898 a făcut o fundaţiune de 1000 fl. spre a se da un stipendiu de 50 fl. unui student pauper şi diligent din parochia Sf. Nicolae din Braşov-Schein.

Vrednicul protopresbiter Ioan Petric avă partea fericită a conduce primele conferinţe preoţesci din tractul Braşovului — iniţiate de

Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop şi Metropolitan Ioan Metianu.

Eară ca corónă a faptelor sale bune şi de pie amintire serveşte împrejurarea că Prea Onoratul nostru protopresbiter prelângă 57 cărţi donate la a. 1896 protopopiatului Braşov, în anul acesta 'i donă întreaga sa bibliotecă de 720 cărţi cu dulapuri cu tot, din cari ca din un isvor viu se se adape cu diverse cunoştinţe cărturarii poporului nostru din protopresbiterat.

Cuvine-se deci, ca şi pe acăsta cale să aducem Venerabilului nostru prea onorat şef tractual pentru părintescă conducere şi pentru binefacerile săvârşite spre binele public al bisericelor şi şcolilor noastre — prinusul recunoştinţei şi al iubirei noastre filiale ca unui bun părinte, carele în conştiinţa împlinirii depline a datorinţelor ce au incumbat oficiului seu greu, poate esclama ca Apostotul: „Luptă bună am luptat, curgerea am plinit, credinţa am păzit; eară ce este mai mult mi-s'a ales mie cununa dreptăţii, carea 'mi-o va da mie D-l, în ziua aceea dreptul judecător; şi nu numai mie ci şi tuturor celor ce iubesc arătarea lui“ (1 Timot. 4. 7—8).

preot. Iosif.

Concurs literar.

Din impulsul nobil şi generos al Magnificenţei Sale Domnului Stetan Antonescu cavalier al ordinului Francisc Iosif, preşedinte de sedria orfanală, Comit. în pensiune, deputat sinodal, asesor consistorial şi membru fondator al reuniunii noastre învăţătoreşti etc., adunarea generală ordinară dela 1/13 Iulie 1900 a incuviinţat, ear' comitetul central al reuniunii a decis în şedinţa sa ordinară dela 1/14 Martie 1901 a se escrie premii de 50 de corónă valută de aur pentru cea mai bună lucrare despre legumărit şi pomărit practic.

Subsemnaţii aducând acăsta la cunoştinţa tuturor celor competenţi, ne-permitem a expune în cele următoare modalităţile, ce au să fie observate întru elaborarea sus-amintitului operat.

1. Operatul are să fie o scriere populară despre legumărit şi pomărit şi să ocupe cel mult 4 cöle tipărite octav.

2. Conţinutul să fie scris în limbagiu uşor si să constee din două părţi.

Partea primă să tracteze despre legumărit, cu deosebită privire la acele soiuri de legume, ce sunt mai avantajoase pentru folosul şi traiul săteanului român. Este de dorit a se spune şi modurile cum se se facă pregătirile necesare pentru sădire şi ulterioara dezvoltare a legumelor. Să se arete morburile ce pot obveni între legume, şi mijlocele de vindecare.

Să se espună folosul ce l'ar avé poporul român din legumărit, dacă i-ar succede să ocupe dînsul cu legumele sale pieţele din apropiere.

Partea a doua să tracteze despre cultivarea tuturor pomilor din patria noastră. Aici să se vorbească în deplină cunoştinţă de cauză despre sădirea, altuirea, cultivarea şi folosul pomilor; apoi despre diferitele morhuri obveniente şi despre stăpîirea lor; despre acele specii de pöme cari pe la noi seu preste tot au mai mare trecere, conform calităţii şi a timpului lor de cöcere. Prin compararea pomiculturii raţionale cu cea practisată astăzi să se arate avantajile pentru popor. Cu date concrete să se arete folosul exportului de pöme şi venitul aproximativ al unei grădini de pomi, considerând ori-ce spese de cultivare.

3. Terminul de concurs îl fixăm pe ziua de 1 August st. n. 1901, şi rugăm pe toţi cei chemaţi a-şi trimite operatele, scrise cu mîna proprie, dar' fără subscriere, la subsemnatul preşedinte al reuniunii în Arad, strada Ujterem Nr. 6, pe lângă o cuvertă sigilată ce să cuprindă în sine însuşi numele autorului cu subscrierea proprie, dar' pe cuvertă să fie scris un text ca motto, ce se află şi în fruntea manuscriptului respectiv.

Din şedinţa ordinară a comitetului central, ținută la 1/14 Martie 1901 în sala cea mică a seminarului diocesan.

Arad, 5 Aprilie n. 1901.

Prof. Teodor Ceantea,
preşed.

Iosif Tisu
secretar I.

PARTEA LITERARĂ.

Concubinatul

originea şi cauzele lui, relele ce rezultă din el şi mijlocele pentru împedecarea şi stîrpirea lui

de Gavril Hango.

(Urmare)

Dar' ce să facă preotul cu aceia, cari nici vin la mărturisire, ca să dea preotului ocaziune a le da canon de îndreptare după trebuinţele lor speciale, nici vin la biserică să asculte cuvântul lui Dumnezeu, şi astfel cunoscându-şi greutatea păcatului, se se îndrepteze?

Faţă de acestia după împrejurările de azi numai două căi rămân preotului de urmat:

Întăiu: întervenirea lui directă la dîşii, precum şi la părinţii, rudeniile, tutorii şi naşii lor de botez şi de nuntă, aşa precum s'a arătat mai sus (IV. a. §. 21). Iar' dacă acăstă procedură îi rămâne fără de nici un rezultat favoritoriu, atunci:

A doua: va denega tuturor celor culpabili săvârşirea tuturor funcţiunilor sacre bisericesci pentru persöna lor şi îi va eschide din toate oficiile şi corporaţiunile bisericesci, cel puţin pe timpul convieţuirii lor ilegale (escmuniştiune parţială), permiţându-le numai cercetarea bisericeii, şi primindu-le numai mărturisirea, dacă öre când o ar cere, ca astfel audînd cuvântul lui Dumnezeu, să li-se dea totuşi ocaziune mai favorabilă de îndreptare, dar' fără de a le da absoluţiune şi fără de a-i admite la S. Eucharistie până când nu se vor îndrepta de tot. În special, unora ca acelora li-se va denega încă săvârşirea Săntei liturgii, conferirea Săntului Maslu, Săntirea apei şi ori-ce alte rugăciuni ocazionale; la botezul Dlui preotul nu-i va cerceta cu crucea; înmormântare bisericescă nu li-se va face; la S. Paşti vor fi respinşi dela împărtaşire cu pâine şi vin săntit pentru anaföră, oprind şi pe alţii să le dea în ascuns; tot aşa dela miruirea cu unt de lemn săntit şi dela stropirea cu apă săntită la toate sărbătorile publice şi private; vor fi lipsiţi de facultatea de a fi naşi de botez şi la nunţi; vor fi eschişi din toate oficiile şi corporaţiunile bisericesci, după cum prescrie şi Statutul organic §. 6 şi concludus congresual Nr. 179 din anul 1891 etc. Toate aceste până când nu se îndreptăză de tot, aşa precum cere biserica dela toţi membrii sei.

Şi cu drept cuvânt, pentru-că însuşi Iisus Christos zice la Ev. Mat. XVIII. 17—18: „Dacă nu ascultă nici de biserică, să-ţi fie ţie ca un păgân şi vameş. Adevăr zic vouă: ori câte veţi lega pe pământ, pe pământ, şi în ceriu, şi ori câte veţi deslega pe pământ vor fi deslegate şi în ceriu“. Iar' la Ev. Ioan XX. 21: „Luaţi Spirit Sănt: că-rora veţi ierta păcatele, se vor ierta lor, şi că-rora le veţi ţine, ţinute vor fi“. Şi iarăşi la Ev. Mat. XV. 26: „Nu este iertat a lua pâinea fiilor şi a o arunca cânilor“ etc.

Va să zică, preotul are putere de a şi lega păcatele nu numai de a le deslega, după cum cineva se pocăesce, ori nu se pocăesce; deci poate, ba e dator să denegă păcătoşilor renitenţi săvârşirea funcţiunilor bisericesci sacre, şi a-i scöte din corporaţiunile bisericesci.

Apoi chiar din punct de vedere al echităţii trebuie să facă biserica o deosebire în tratamentul seu faţă de acei membri ai sei cari îi păzesc poruncile, şi între aceia cari cu o neruşinare vödită i-le calcă în picioare. Statul încă purcede aşa. Altcum i-ar expune pe cei nevinovaţi scandalului, şi apoi vai celor prin cari vine scandalul, mai bine li-s'ar lega o pötră de möră de grumazi şi să se arunce în mare, ne spune tot S. Scriptură.

Şi nimeni nu este în drept a silii biserica să împărtaşescă cu sacramentele şi onorurile sale pre acei membri ai ei, cari cu intenţiune îi calcă în picioare poruncile, nici chiar statul, că nici el nu lasă nepedepsiţi pe aceia, cari îi despreţuiesc instituţiunile şi îi calcă în picioare legile.

Acesta ar fi mijlocul cel mai radical din punct de vedere bisericesc pentru stîrpirea concubinatelor.

Să vedem altul.

Disciplinarea acelor, cari — direct ori indirect — au conlucrat la contractarea vre-unui concubin.

Tot cu mijlocele amintite în punctul precedent se se pedepescă și aceia, cari ar încuraja pe cineva la concubin, ori au conlucrat într'un mod ăre-care la contractarea lui, numai în câțva mai domol, după gradul de culpabilitate, ca unii cari s'au făcut părtași de păcatele altora și prin cari s'a complinit scandalul. În categoria acestora cad de multe-ori părinții, rudeniile și amicii nesocotiți ai respectivilor nenorociți, și păcatul acestora e cu atât mai mare, cu cât tocmai ei au mai întâiu datorința să împedeze o astfel de fără-delege.

Espunerea la disprețul bisericii prin publicarea cu numele a concubinilor în biserică în tot anul odată, până când nu se îndreptăză.

La ocațiuni binevenite, d. e. la anul nou și cu ocasiunea sinodului parochial ordinar când preotul face poporului raport despre viața lui religioasă și alte afaceri bisericesti de preste an, — se-i cetescă cu numele în biserică pe acești păcătoși dându-i disprețului public și îndemnând poporul a se feri de atingere cu ei, ca de nisce ômeni stricați și spurcați și sufletește și trupește și periculoși pentru bunele moravuri și pentru binele societății.

Concubinaiilor bogafi se li-se dicteze pedepse și în bani.

Un mijloc problematic acesta, după ce biserica nu are putere brachială pentru executarea astorfel de pedepse față de cei cari i-s'ar opune, iar' statul încă nu-i dă astfel ajutorii pentru executarea lor. Dar' nu trebuie ignorat, căci în multe casuri pôte se succedă. Și apoi cum în alte casuri de acăsta natură organele statului nu pot denega ajutorii lor pentru de a-și încassa biserica competențele sale dela cei renitenți, din ce motive ar puté denega ajutorii cerut în astfel de casuri? Aici însă trebuie se se purcedă cu mare băgare de seamă, ca pedepsele acestea nu cumva se fie considerate de cei păcătoși ca un felu de taxe de dispensațiune și astfel se credă, că acum le este permis a trai mai departe în fărădelegea lor. Din contră, se se aplice riguros și celelalte mijloce față de ei până se îndreptăză.

Tazele cerute de biserică și organele ei la încheierea și desfacerea căsătoriilor se se reducă, iar' celor săraci se li-se ierte de tot.

Dacă unii dintre concubini ar da de motiv, că numai pentru aceea nu se cunună, pentru-că nu au de unde solvi diteritele taxe de vestiri, dispensațiuni, divorții, ședule de cununie, cununie și alte spese împreunate cu încheierea ori desfacerea căsătoriei, și organele bisericii sunt convinse despre acăsta, — toate acelea se li-se reducă, iar celor săraci se li-se ierte de tot, căci mai bine se pèrdă biserica și organele ei câteva competențe materiale, decât prestigiul moral și câteva suflete se fie date perirei vecinice. Altcum nici biserica, nici organele ei nu și-ar pricepe chemarea lor. Dumnezeu nu voesce mórtea păcătoșului, ci ca se se îndrepteze și se fie viu, ne spune S. Scriptură. Și acăsta, mai cu seamă organele ei acum o pot face mai ușor, după ce și statul li-a venit în ajutoriu prin sprijinul material, ce li-l dă de un timp încôce. Atât biserica, cât și organele ei după chemarea lor sunt datore a înlesni cât numai se pôte ajungerea scopului lor, carele este: mântuirea sufletelor. Altcum ar avé aparința numai a unei întreprinderi de câștig material personal, ceea ce departe se fie. În dar ați luat, în dar se dați. Prin acăsta însă nu intenționez păgubirea nimănui, ci biserica se se îngrijască pe altă cale de acoperirea trebuințelor sale materiale și de întreținerea organelor sale legislative și esecutive. Despre acăsta însă pôte de altădată. (Va urma.)

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămîta publică.

Cu ocasiunea producțiunei școlare din 30 Ianuarie (12 Febr.) a. c. arangiată din partea corpului învățătoresc dela școala română gr. or. din Gurarîului au binevoit a contribui următorii stimați domni și dómne:

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acăsta Redacția nu primesce răspunderea.

Dr. I. Stroia, prof. sem. 5 cor., Candid Popa, inv. 4 cor. 40 fil., dna Ioana Rebegea, 2 cor., Ioan Rebegea, vol. 2 cor., Coman Gligor, inv. 3 cor., Ioan Oțoiu, teol. 60 fil., Sebastian Stanca, teol. 60 fil., Dumitru Marcu, ped. 60 fil., Ioan Holerga, teol. 60 fil., Antoniu Gherman, ped. 60 fil. toți din Sibiu. — Dumitru Vule, propr. 2 cor. Iacob Steflea, inv. 2 cor., Dumitru Mosora, inv. 2 cor., dșora Eugenia Sfetea, inv. 1 cor. 60 fil., dșora Veturia Popp, inv. 1 cor. 60 fil., Nic. Hențiu, notar 2 cor., Dumitru Banciu, farmacist 2 cor., Ioan Banciu, comerciant 5 cor., Ioan Dădărlat, 1 cor. Mateiu Tomoiagă, cancelist 2 cor. toți din Seliște. — Alexandru Drăgan, notar 4 cor., Dionisiu Decei, paroch 6 cor., Leon Maior, inv. 4 cor., Ludovic Persamosca, compt. 4 cor., Dr. G. Prunaș, 6 cor., Maria Simonca, inv. 2 cor., I. Stoia, inv. 2 cor., George Iacob, 1 cor., Nicolae Zidu, 1 cor., George Stoită, 1 cor., N. Schenker, 60 fil. toți din Orlat. — Aurel Hățegan, notar 6 cor. 60 fil., Ioan Popescu, proprietar 5 cor., Ioan Dobrotă, inv. 2 cor. toți din Sibiel. — Petru Juga, paroch 4 cor., Terenție Popoviciu, inv. 1 cor. 60 fil., G. Pécurar, inv. 1 cor. 60 fil. Ioan Poiană, 1 cor. toți din Tilișca. — Oct. Berghezan, notar 4 cor., Antoniu Gherman, propr. 2 cor., Ioan Opriș, inv. 2 cor. toți din Acilia. — Valeriu Pop, notar 4 cor., Ioan Patachi, inv. 2 cor., din Săcel. — Ioan Hanzu, paroch 2 cor., Ioan Hanzu, jun. inv. 2 cor., din Cacova. — Nicolau Opriș, paroch 4 cor., Ioan Fanea, adj. not. 60 fil., din Șura-mare. — George Comșa, notar 4 cor., din Tălmăcel. — Ilie Pop, paroch 3 cor., din Ludoș. — Nicolae Șurean, inv. 2 cor., din Cristian. — Vasile Luca, 1 cor., din Oena. — Ioan Manta, paroch 8 cor., Ioan Ivan, notar 8 cor., Aurel Decei, v. notar 6 cor., Maria Arseniu 2 cor., Maria Mardan, 2 cor., Iohann Simon, 6 cor., Ioachim Muntean, paroch 4 cor., Ioan Voic, propr. 1 cor., Ioana Opriș, 1 cor., Ioan Arseniu, 1 cor. Georg Wunsche, 1 cor., Bernhard Wunsche, 1 cor., Ilie Brad, 1 cor. 20 fil., Nicolae Hanzu, 1 cor., 20 fil., Vasile Coț, 1 cor. 20 fil. Avram Constandin, 1 cor. 20 fil., Vasile Cioran, 1 cor 20 fil., Petru Ceontea, 1 cor 20 fil., Ioan Trist u, 1 cor. 20 fil., O familie 1 cor. 20 fil., Elisabeta I. Gligorea, 1 cor. 20 fil., Ilie Măcellar, propr. 6 cor., Dion. Dancea, inv. 1 cor., Marina Droc, 60 fil., Ioan Ihora, 60 fil., Ioan D. Cătoiu, 60 fil., Petru Găța, 60 fil., N. Nemeș, 60 fil., Petru P. Ceontea, 60 fil.,

Contribuirile mai sus amintite dau suma de 191 cor. 60 fil., din care subtrăgându-se spesele de 89 cor. 26 fil. rezultă un venit curat de 102 cor. 34 fil., care s'a transpus în fondul bibliotecii școlare.

Corpul învățătoresc se vede plăcut îndemnat a aduce tuturor susnumiților marimoiși contribuenți adăncă sa mulțămîta.

Totodată primescă mulțămîta corpului inv. și dna Ioana Decei și dșorele Matilda Papiu și Ecaterina Arseniu, cari au binevoit a'și oferi concursul moral la reușita acestei producțiuni.

Gurarîului, 20 Eebr. 1901 st. v.

Corpul învățătoresc

Mulțămîta publică.

În timp de 3 ani, de când sunt paroch în comuna mea natală Borgo-Suseni, (comit. Bistrița-Năsăud) cu ajutoriul lui D-zeu mi-a succes a-mi clădi o biserică nouă din pètră, și a-mi face un altar, ca și cari rar se pot vedé în comunele nòstre românesce.

La acăsta operă mărèță mi-au dat ajutor diferite autorități și persóne private, și anume:

1. Comuna politică Borgo-Suseni a votat și dat spre scopul edificării bisericii, din venitul pădurilor comunale, un ajutor de 22,000 cor.

2. Prea Veneratul Consistor archid. a votat și dat un ajutor de 1200 cor. din fundațiunea „Șaguna“, și alt ajutor de 400 cor. din fondul bisericelor serace.

3. Dela o Reuniune de binefacere 500 coróne.

4. Dela X. 500 cor.

5. Architectul Pavel Beșuan, care a edificat biserica, a contribuit la cumpărarea unei evanghelii cu 55 cor.

6. Timofteiu Andreșel, econom din Borgo Suseni, a contribuit la cumpărarea unui policandru de sticlă cu 100 cor.

7. Pentru cumpărarea unui clopot și 2 sfesnice mari înaintea fruntarului, au contribuit următorii parochieni:

Echim Vâncă, primar, Macaveiu Grigorescu, cassar și epitrop biser. Tanase Ghîța, Mihailă Danea, Terente Turja, Matteiu Tănăsă, George Dan, câte 50 cor.; Stefan Celtea, 80 cor.; Ion Sărețan inv. pens., 40 cor.; Leon Georgiță, Tóder Galbêu, Danilă Ghîța câte 30 cor.; Flore Sandu, Maței Acsente, Vasile Galbêu, Costa Bondriș, Turja Niculai, Anton Pomană câte 20 cor.

8. D-șora Florentina Dan a cumpărat 2 sfesnice de bronz pe pistol cu 20 cor., și a făcut un covor pe o strană în preț de 15 cor.

9. Ana Ghîța, a cumpărat 2 cane de sticle cu o tassă de argint china, pentru proscomidie, cu 21 cor.

10. Nechita Galbêu, a cumpărat un disc, o stea, o copie și o linguriță cu 23 coróne.

11. Ioana Iacob Bruj, a cumpărat un rënd de vestminte cu 100 cor.

12. Dănilă Simțian, notar în Maierêu, a cumpărat o evanghelie cu litere latine cu 20 cor.

13. Dănilă Lazar, econom din Borgo-Mijloceni, un policandru de bronz, cu 6 lumini, cu 70 cor.

14. Petru Bucinaș, econom din Borgo-Suseni, un potir, un disc, o stea, o copie și o linguriță cu 60 cor.

15. Maria Pant. Bruj, o cădelniță și un candelabru cu 3 lumini în valóre de 40 coróne.

16. Familia Petru Flămând un acoperemânt pe pistol, și un covor pe strană, în valóre de 30 cor.

17. Familia Mihaiu Danea Buf, un epitrafii cu 7 cor.

18. Maria V. Dan, a dăruit din grădina sa vis à vis de biserică cam 20 st. pentru lăagirea stradei ce duce la biserică.

19. Teofil Vlad a donat bisericii un loc în mărime de preste 2 jug. în preț cam de 100—120 cor.

Tuturor acestor binefăcători, în numele parohiei le aduc pe acăsta cale cea mai sinceră mulțămîta, și rog pe bunul D-zeu să și trimită darul și binecuvântarea sa asupra lor, să le dăruescă ani mulți și fericți, și înzecit să li răsplătescă jertfele aduse.

Mulți imitatori doresc neamului și bisericilor românesce.

Tot cu acăsta ocasiune aduc mulțămitele și recunoscința mea d-lui architect Pavel Beșuan din cetatea Bistrița, care a edificat biserica, și care prin acăsta edificare a corespuns pe deplin dorințelor poporului. Îl recomand tuturor celor interesați, nu numai fiind-că este român, dară mai ales fiind-că își cunósce perfect măestria sa, ceea ce a dovedit-o oficiul de construcțiune comitatens cu ocasiunea colaudării, când a constatat că biserica e solid, bine și frumos lucrată. Cei ce au lipsă se pot îndrepta la dînsul și pentru facerea de planuri de edificare, cari le lucră cu cea mai mare acurateță și precisiune.

Nu întrelas a aduce mulțămitele mele și ale poporului și d-lui Stefan Széman, pictor bisericesc din Baia mare (Nagy-Bánya), care a făcut fruntarul bisericii.

Te cuprinde o evlavie și o mângăiere sufletescă de nedescris când privesci acest fruntar admirabil. Cel mai rafinat pricepător de lucru, va constata că este lucrat de un adevărat măestru.

În adevăr nu știi ce se admiri mai mult în acest fruntar, acurateță cu carea e lucrat sau armonia ce esistă în tot fruntarul. Pictura curată, expresiva și lucrată în motive orientale, auritura veritabilă și sculptura artistică, ar face onóre și unei biserici catedrale.

Cine dorește a avé un fruntar frumos și ieftin se se adreseze la dl Széman, care mai are și acel avantaj, că lucră la fața locului, sub ochii celor interesați, așa că lucrul său pôte fi controlat în tot momentul.

Borgo-Suseni, la 30 Martie 1901.

Eliseu I. Dan,
paroch ort. român.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rënduêla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Op premiat de Academia Română.

Semințe

din

Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesci

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la tóte Duminecile de preste an.**

„ II.: „ „ „ **prasnicele și sèrbătorile, precum și la casuale bisericesci.**

„ III.: **cuvântări la immorméntări parastase etc.,**

Prețul fiecărui tom 3 coróne și porto postal.

Se află de vëndare la **autorul și la**

Tipografia și librăria Archidieceșană Sibiu